

MINDSZENTI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 Korona
Fél évre 2 Korona
Negyed évre 1 Korona

VEGYES TARTALMU HETILAP MEGJELEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐSEG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyilt-téri közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl

Csak vigyázzunk!...

A „Mindszenti Lap“ legutóbbi 28-ik számában megjelent vezércikk támadást intéz a képviselőtestület azon tagjai ellen, a kik a közlegő jegyző-választás kérdésében ellenkező állásponton vagyunk a főszolgabíró ural, a kinek S ó h l y a Gyula csongrádi főjegyző a hivatalos jelöltje.

Bár senkitől nem kértem és nem is kaptam rá fölhatalmazást, engem a kifogásolt cikk burkolt támadása arra kényszerít, hogy állást foglaljak ezen az uton is és megvédelmezem azt a törekvést, a mi e dologban sok mindszenti polgárt vezérel.

Eszem ágában sincs, hogy főszolgabíránk egyenes szándékait meggyanusítani akarnám. De hát nékem is csak jogom nyiltan szemébe mondani, hogy — a sok a jóból is megárt!

A főszolgabíró ur nemes ambícióval úgy jött hozzánk két esztendővel ezelőtt, mint a békével haladás apostola.

Két esztendő alatt minden irányban elég alkalmunk volt megismerni egyéniségét, képességeit, szorgalmát, vaskezét, s legkülönösebben is a község lakosságának értelmi és anyagi fejlődése iránt tanusított kiváló érdeklődését. Viszont azonban rájöttünk arra is, hogy főszolgabíránk bizonyos irányban nem csak elfogult, de — tán a nélkül, hogy ő maga észre venne, — határozottan erőszakos.

Részemről nyilt erőszakosságnak látom azt, hogy például a jegyző-választáson is ő S ó h l y a Gyula urat akarja diadalra vinni, holott azt már tudja mindenki községünkben, hogy a mindszentie Pap Akos utódjául egyedül Koncz Lajos adóügyi jegyzőt látnák szívesen, nem pedig S ó h l y a Gyulát, a kinek fényes észbeli tehetségei előtt mi is kalapot emelünk ugyan, de őt mégis szívesebben látjuk Csongrádon, a hol neki diszes, örökös állása van.

Mi nem irunk ujságcikkeket Koncz Lajos mellett, mert ismerjük őt azok nélkül is. Tudjuk azt is, hogy ha új hatáskört nyer a közigazgatásban, épp úgy megfelel hivatásának, mint akármelyik elődje.

Nincs hát semmi okunk arra nézve, hogy a mi lakostársunkat, régi tisztviselőnket, minden ellenszolgáltatás nélkül föladjuk egy idegenből való új emberért, a ki történetesen olyan

nagyon tetszik a főszolgabíró urnak, s épp ezért a mi jelöltünkről tudni sem akar.

Engedelmet kérünk a főszolgabíró urtól, ki kell jelentenünk, hogy a községi jegyzőt törvényeink értelmében nem ő nevezi ki, hanem azt a község választja magának!

Akármiképp is vádoljanak pedig meg minket önző patriotizmussal, már ma egész biztossággal állithatjuk, hogy a jegyzők mostani javadalmazása mellett nekünk nem kell főjegyzőnek idegenből való; mi Koncz Lajost választjuk meg főjegyzőnek már csak azért is, mert hogy mi is a cikkíró hasonlatával éljünk: jobb lesz minékünk hazulról egy lámpa világossága, mint egy hatósági uton ide vezetett — vilanyfény.

Egy helybéli.

A fentiekben szó- és betűszerint közöltünk egy hozzánk beküldött cikket, dacára annak, hogy a névtelenül érkező iratok — általánosan elfogadott szokás alapján — közzétételre sehol se számíthatnak.

Közöltük azt tárgyának közérdeklő volta miatt abban a föltevésben, hogy ha megjegyzést teszünk a benne foglaltakra, a cikkíró majd bemutatja magát előttünk, s gyakorlatilag is megvalósítja azt a nyilt-ságot, a mire névtelenül beküldött soraiban többször appellál.

Mert hogy szó nélkül hagyjuk a közleményt, úgy hisszük, ezt maga a cikkíró se gondolhatta.

Teljes tárgyilagossággal, egész röviden, a következőket ajánljuk „egy helybéli“ cikkíró figyelmébe.

1.) Miután igaz az, hogy a községi jegyzőt nem a főszolgabíró nevezi ki, hanem a község képviselőtestülete választja meg: hivatalos jelöltre szó se lehet. A főszolgabíró nemcsak mint magán ember, de különösen is, mint községi képviselő szabadon csinálhat pártot a maga jelöltjének, de hogy ezzel még valaki „hivatalos“ jelöltnek lenne igazságosan minősíthető, azt a cikk írója se állithatja.

2.) Ha a cikkíró olyan könnyedén dobálódik az erőszakosság vádjával, legyen szíves legalább megmondani, hogy a jegyzőválasztásnak eddigelé egészen platónikus kérdésében mikor és hol történt hát csak egy hajszálnyi erőszakosság is?

Avagy cikk író ur szerint erőszakosság talán az, hogy mikor ő kimondja S ó h l y a Gyuláról, hogy az neki nem kell, — viszont el meri mondani a másik párt

ja, hogy neki nem kell Koncz Lajos?!

Ugy, ezt nevezi hát erőszakosságnak a cikkíró ur?!

3.) A közölt cikk szerint egész bizonyossággal megállapítható, hogy a legközelebbi választáson Koncz Lajos jegyző lesz Mindszent község főjegyzője.

De hát akkor miért is kellett tollhoz nyulni a cikk írójának?

Hiszen ez a bizonyosság letörhet lelkében minden aggodalmat, hogy érvényesüljön akármiféle erőszak is?

Igen ám, csak hogy itten osalafintáskodik a t. cikkíró ur. A képzeletbeli erőszakosság vádjával sarokba szoritani szeretné az ellenpártot, melynek erejével szembeállni nagyon is nehéz.

Legyen csak egészen nyugodt a cikkíró ur: az lesz a község főjegyzője, a kit a képviselők többsége fog megválasztani! Lehet, hogy Koncz Lajos lesz; sokkal valószínűbb igenis, hogy S ó h l y a Gyula. Mindenesetre azonban a törvényes igazság szerint való többségnek kell diadalmaskodni.

4.) Cikkíró ur hol egyes, hol többes számban beszél magáról, s illetőleg a menyinyiben azonosítja magát a Koncz Lajos hiveivel, arról a pártról.

Ő nem kért felhatalmazást senkitől a nyilatkozásra; mi kijelenthetjük egész őszinteséggel, hogy Mindszent község közönségének jól felfogott érdekéből, a törvények korlátain belül, mindent, a mit csak lelkünknek igazságszeretete kíván, s a mihez csak jogot formálhatunk, el fogunk követni arra nézve, hogy S ó h l y a Gyula legyen a mindszenti főjegyző.

Hogy miért sorakozunk mi S ó h l y a Gyula mellett, ezt majd elmondjuk részletesen a következő vasárnapi számban.

5.) A mi a kérdésnek azt az oldalát illeti, hogy Koncz Lajost csak azért akarja főjegyzőnek fölléptetni a cikkíró és pártja, mert Koncz Lajos jelen állásában nincsen méltányosan javadalmazva, erre nézve elég legyen annyit kijelentnünk, hogy legbiztosabb tudomásunk szerint Koncz Lajosnak föl lett ajánlva a kívánt ellenszolgáltatás az ellenpárt részéről is; ha tehát a cikkíró még ma is ezen a gyöngye veszőparipán lovagol, vagy azt kell neki mondanunk, hogy üres szalmát csépel, vagy azt, hogy szándékosan nem mond igazat.

Ugy áll igenis a dolog, hogy a főszolgabíró ur vezetése alatt álló községi párt megajánlotta Koncz Lajosnak az általa kért kedvezőbb javadalmazást. Az ellenszolgáltatás tehát biztosítva van éppen az ellenkező részről. Ha a fizetés emelését a saját pártja ellenzi, el

moru tényből vonják le maguknak a következtetést Koncz Lajos és a cikkiró, s ne gyanúsítsanak meg mást a jószándékaikban.

6.) A villanyfényt petróleum-lámpával összehasonlítani tulságosan szerencsétlen gondolatnak tartjuk. Olyan szerencsétlennek, hogy erről egy árva szót se beszélünk.

Kinek a pap, kinek a papné.

Hogy mindenféle tisztviselői állást ki zárólag helybéli emberrel töltsünk be, akár van arra az állásra alkalmas emberünk, akár nincs: ez egy olyan nevetséges abszurd fölfogás, a mit józan ésszel komolyan venni nem lehet.

Erről különben, — akár tetszik majd cikkiró urnak, akár nem, — legközelebb szintén elmondunk még egyetmást.

„Élet-dolgozás.“

E szóval nevezi a csongrádme gyei gazda az aratási s nyomtatási munkálatot.

Ma éppen benne vagyunk az életdolgozásban, folyik az aratás, a kis gazda meg már a nyomtatásba is bekapott.

Jó kedvvel-e, avagy lehorgasztott fővel végzi e munkát? nem nehéz eltalálni.

Egy holdon alig van három kis vontató, hogy lehetne kedve az aratás és nyomtatáshoz?! Ha leszámítja a vetőmagot, az adót, az adóság után járó kamatokat, bizony-bizony alig kerül ki terméséből a családjának szükségelt évi kenyere.

A silány termés szülte bajt még fokozzák rossz gabonaárak, nincs is mit eladni a gazdának, s a mi csekély volna is, könyvek közt kell potom árért a kereskedő kezei közé jutatni.

A rossz gabonaár pedig kihat a társadalom minden rétegére. Ha a gazdának nincs pénze, megérzi azt azon osztály is, mely fejével és írottollával keresi kenyerét, de különösen megérzi a kereskedő és iparos osztály, minélfogva a rossz termés s az alacsony árak csapásként nehezdednek nem csak a gazdára, hanem kivétel nélkül mindenkire, bárminő érdeket képviseljen is a nagy társadalomban.

E csapás súlyosabbá válik a börze, a gabna kereskedők lelketlen eljárása folytán, melylyel a szegény termelő vérét szipolyozzák ki.

Csoda e ily viszonyok közt, ha a gazda feje felett az adóság árja át csap? ha a fejlődésnek indult ipar pangásnak indul? ha a kereskedők nyögve panaszkodnak a rossz megélhetési viszonyok miatt s kénytelenek a szédelgés sikamlós lejtőjére lépni.

Lesújtó viszonyok, mik méltán kérdésessé s félelemtessé teszik a jövőt!

Hát ha ily szomorú képet nyújt az ideai aratás, még is mi a kalkulus termésünket illetőleg?

A hivatalos számítás szerint mintegy három millió métermázsával kevesebb gabnánk lesz az országban, mint a múlt évben volt. Nagy szám, szomorú kilátás, mert ez óriás terméskülönbség az azt mutatja, hogy 30 millió

forinttal kevesebb jövedelmünk lesz, mint volt tavaly, pedig a múlt évi termés is a silányabbak közé tartozott.

A magán tudósítások, — miket a napi lapok utján ismertünk, — még szomorubb képet nyújtanak.

A dunántuli megyékben a folytonos esőhiány miatt a legrosszabb termésnek néznek eléje.

A Duna-Tisza közti vidékeket az esőhiány a hideg silányította el, Pest megyének olyan vidéke is van, hol nem vállalkoznak a gabona levágására.

A tiszántuli megyék termését a rossz tavasz, köd s ezekhez hasonló csapások tizedelték meg.

Országszerte hangzik a panasz a szemszorulás és a hőítés miatt, mely a kicsévelt gabona szemén nagyon is szembeszökőleg nyilatkozik.

Ily viszonyok közt a kilátásunk nem más, mint az, hogy e gazdasági évben a közepes termésen jóval aluli silány termés lesz osztályrészünk.

VEGYESEK.

— **Postaszekrények.** Mindszent község kérelmére a postaigazgatóság Büchler Gábor ur üzlete mellett, valamint a vasuti állomáson postaszekrényt állított fel. Tekintve a község nagy kiterjedését, ez az intézkedés nagy hiányt pótol. A Büchler üzlete mellett lévő szekrényből reggel 8 órakor, valamint délután 4 és 5 órakor, az állomáson pedig közvetlen a vonat indulása előtt szedik ki a leveleket.

TÁRCZA.

A „Mindszenti Lap“ eredeti tárczája.

Szomorú névnap.

Irta: Tn. K.

Arthur gróf az éjet álmatlanul tölté! Hogyis tudott volna aludni ennyi izgalom után?! Nem bírt egy perczre sem szabadulni a fájdalmas emlékektől; ott zsi bongtak, ott tornyosultak folyton szeméi előtt a maguk sötét színében, melyekhez nem hatolt be a vigasznak egy jótékony melegítő sugára sem. Mintha egy kissé bánta volna durvaságát, talán szelidebben, ovatosabban is bánhatott volna nevével? — De mit! egy hűtlen asszony nem érdemel mást, — helyesen van így, mondogatta refrainul mindannyiszor, lelke nemesebb felén vett a düh és elkeseredés.

Korán reggel volt még az idő, midőn Ráday Jenő gróf, Irén testvérbátyja benyitott hozzá.

— Jó reggelt, Arthur! mondá mosolygó arccal a belépő gróf.

Arthur a mint meglátta őt, egy pillanatra felderült s nyájasan viszonzá a köszöntést. De a szelidebb, a lágyabb tekintet csakhamar ismét merevvé vált, a sötét felhők elfödtek minden fényt, lelkébe újra beköltözött a csillagtalan éjszaka, tele rémekkel, tele gyötrellemmel.

Ráday gróf azonnal észrevette e változást, s résztvevőleg kérdé, hogy talán nem jól érzi magát. Arthur gróf zavarba jött, meglátszott rajta, hogy e kérdés nehezére esik.

— Csak semmi bajom, mondá, de oly hangos az éjen az ellenkezőről győző

meg a grófot.

Azért, hogy felvidítsa őt, úgy vélte, legjobb lesz jövetelének okát mindjárt feltárni előtte. Elővette hát a magával hozott csomagot, kibontá s tartalmát, egy gyönyörű vadász-készletet tett le az asztalra Szeredy gróf elé, eme szavakkal:

— Fogadd, kedves Arthur, Iréntől ezen ajándékot névnapjára való emlékezésül.

A gróf elbámult; feltűnő zavarában hol az asztalra rakott tárgyakra, hol meg Ráday grófra tekintett a nélkül, hogy egy szót bírt volna szólni.

— Te csodálkozol? Arthur! Helyes! hát tervem még is sikerült, pedig már alig reméltem. Tegnap hivatott Irén s kért, hogy ezen ajándékot részedre megvásároljam. De titokban, — mondá — mert meglepetés akar lenni; úgy távozzál, hogy senki észre ne vegyen, hogy főleg Arthurral ne találkozzál, mert akkor tervem el van árulva. Szót fogadtam, másik uton igyekeztem vissza, de im, alig haladok a kastélytól néhány száz lépésnyire, a távolban hintó tűnik elő, azt hittem te vagy s sebesen vágatva elfordultam egy mellék ösvényen...

— Hát te voltál az? te voltál valóban?

— Óh szegény Irén! — kiáltott fel Szeredy gróf s kirohant a szobából.

Ráday Jenő nem értette e jelenetet, most rajta volt a sor, hogy csodálkozzék. Kiment ő is Arthur után.

Arthur gróf neje szobájába rohant, Irént azonban nem találta ott, végig futott a második, harmadik, negyedik szobán, de hiába, nincs sehol. Visszafordult tehát, hogy a kastély más részébe keressen. A mint még egyszer végigment a szobákon, ime Irén asztalán szemébe ötlött a kitért papiros,

— Irén levele. Hirtelen megborzadt, hogy neje irását felismerte, — bizonyosan nem jót sejtett! Idegesen kapta fel s villámgyorsan végig futott rajta.

— Eltávozott! Nem bírt egyebet szólni. A levelet odanyújtá a most már ismét mellette levő Ráday grófnak s nagysebesen kiment a szobából.

Harmadnapja nem látták Arthur grófot. Keresi az egész házinép, de semmi nyoma. Pedig nagy szükség volna rá. Tegnap hozták haza a kastély szelidlelkű urnóját összezuzott testtel — halva. A legmeredekebb szikla alján találták meg. Irén grófnő a sötét éjben, mikor elhagyta a kastélyt, nem tudva merre halad, ment keresztül hegyen-völgyön s elvesztve az ösvényt, a meredek szikláról alázuhant.

Negyednapra végre hazakerült a gróf. Már mindent tudott. Odaborult neje ravatalára, csókjaival halmozta kihült viaszfehér ajkait, könyeivel áztatta megdermedt kezét, s szólította édes, kedves hangon, — de már későn volt, a lélek eltávozott s csak porhüvelyét hagyta hátra.

A grófnét eltemették. Soha ily siralmas temetést nem látott még a környék. Megkönyerte, megsiratta, a ki csak ismerte, a ki csak tapasztalta valaha szive jószágát.

A gróf pedig meghalt a világnak. Többé nem távozott a kastély környékéről. Barátait, ismerőseit nem fogadta, idegenek nem látogatták soha. Még is szolgálival csak ritkán érintkezett. Reggel korán kelt, gyorsan felöltözködött, vadászfegyverét vállára vetette s eltávozott hazulról. Első útja mindig neje sirjához vezetett; ott letérdelt a sirhalom mellé, ráborult a keresztfára s hosszasan imádkozott. Nem egyszer lehetett ballani mély sóhajait, hangos zokogását, nem egyszer viszhangozta tompán, fájdal-

— **Emléket Vadnay Andornak!** Dr. Csató Zsigmond alispán, Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának legutóbb tartott közgyűlésében hozott határozata folytán, a vármegye törvényhatósági bizottságának tagjai, továbbá a vármegye területén levő községekhez, egyletekhez, társulatokhoz stb. néhai Vadnay Andor főispán urnak a budapesti kerepesi temetőben nyugvó porai fölé állítandó emlékkövére gyűjtőívét bocsátottak ki a következő felhívás kapcsán:

Emléket Vadnay Andornak! Vármegyénk érdemeiben gazdag főispánjának f. évi május hó 3-án váratlanul történt elhunytá mély gyászba s fájdalomba döntötte a megye népét.

A fájdalom és részvét nyomában fakadt az eszme, hogy a megboldogultnak a budapesti kerepesi temetőben nyugvó porai fölé maradandó emléket emeljen azok kegyelete, kinek javáért a kormányzatának egész ideje alatt fényes elméje erejével s nemes szive buzgalomával fáradozott.

A hála és kegyelet érzelmeitől vezérelve, határozta el Csongrádvármegye törvényhatósága folyó évi május hó 31-én tartott közgyűlésében, hogy ez eszmét megvalósítja s e végből a megye községeiben, az elhunytak tisztelői, barátai körében gyűjtést indít.

Felkérem ennél fogva mindazokat, kik az emlék felállítását óhajtják, hogy adományukat ez ivre feljegyezvén, azokat az irtartónak átadni kegyeskedjenek.

Szentesen, 1901. évi június hó 20.

Csongrádvármegye közönsége nevében:

Dr. Csató Zsigmond s. k.
alispán.

masan a sziklás völgy csendesen nyugvó nevének nevét, nem egyszer lehetett hallani e szavakat: Irén! Irén! bocsásd meg! Innen a hegytetőnek vette útját. Bizonyosan vadászni akart, de soha egy golyót ki nem lött fegyveréből. Valami láthatatlan kéz mindig csak oda vonta őt, a honnan ifjaneje a völgybe zuhant s nem birt e helytől elszakadni. Elült órákon át, naphosszat a kiálló sziklákon mély gondolatokba merülve. Nem egyszer érte ott a lenyugvó nap. Így folyt ez hónapokon, éveken keresztül.

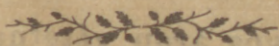
* * *

Ma ismét Irén napja van. A nap tányérja épen elbujni készül a távoli hegyek sziklás ormai mögött, visszavetve vérvörös sugarait a Szeredy-kastély századokkal daczoló ódon, mobos falára. Itt ritkán szokott a táj ily képet önteni s ha mégis feltűnik e jelenség, a vidék lakói mindjárt vést jósolnak.

Két pásztorfiu ereszkedik le a hegytetőről a kastélyhoz vezető uton. Valami nehéz terhet hoznak kezükben. Megállnak s ovatosan takargatják. Majd elérnek a kastélyhoz, belépnek az ősi házba. Bann a szobában leveszik terhükről a leplet... Arthur gróf az... Szempillái le vannak zárva, arca nyugodt, redői elsimultak. Csendesen leteszik ágyára s halk léptekkel távoznak mellőle, mintha csak attól félnének, hogy felébred... Oh dehogyan ébredt többé soha...

Nem birt el a szív többet harmincz évi kippnál.

(Vége.)

A gyűjtőívek az adományokkal együtt az alispáni hivatalhoz lesznek küldendők.

Néhai Vadnay Andor hervadhatatlan érdemeinek elismeréséből fakadó hála s emléke iránti kegyelet érzésének méltóan ad kifejezést Csongrádvármegye közönsége, ha a síremlék költségeit összegyűjti és a sírkövet felállíttatja.

Lapunk is kapott gyűjtőívet. Olvasóink szíves figyelmét amidőn erre felhívjuk, egy uttal kérjük, hogy barátai, ismerőseik közt is az eszme megvalósíthatását kegyes adományokkal előmozdítani sziveskedjenek.

— **Utcakeresztelés.** Haladunk a korról, csinnal és művészettel. Ez hangzik mindenfelől. De annyira még mindig nem jutottunk, hogy községünk egyes részei, utcái a „Képolna-köze, Hatkapu, Kuripintyó, Ujosztás, Kiszék, Nagyszék, Lavicska- és Bozó Bódi-köze“ stb. elnevezésnél helyesebb neveket nyertek volna. Ha egy idegen jön hozzánk s kérdezősködik, hogy melyik utcában lakik X vagy Y, egyszerűen a fenti nevek közül kap egyet, s akkor aztán azért nem kapunk köszönetet, hanem a mi „idegenünk“ az adott utbaigazításra markába nevet. Kicsit szégyenre nézve, hogy e tekintetben Anyásnál még nem sokkal vagyunk előbbre. Biz' ez a tárgy még egyszer szépen beillenek a a községi „közgyűlési tárgysorozat“-ba, honnan is elváránk, hogy ez ügyben érdemleges határozat hozatnék, s az mielőbb végrehajtást is érjen.

— **Bál.** A helybeli első zenekar f. hó 21-én Bertók János vendéglői helyiségében bálát rendez, melynek jövedelmét karmester alkalmazására fordítja.

— **Műkedvelői előadás.** Mint értesülünk, az ifjuság körében mozgalom indult műkedvelői előadás rendezésére, melyet f. hó 28-án óhajtanak megtartani.

— **A kerékpározók ellen** súlyos természetű hibágások miatt érkeznek hozzánk panaszok. Ezek legtöbbje arról tesz bizonyosságot, hogy a kerékpározó urak nem elégszenek meg a kocsai utakkal, hanem főlhajtának a gyalogjárdára, s mint legutóbb is történt, egyik fiatal ember súlyos testi sértést ejtett egy iskolás fiun. Naponta látjuk azt is, hogy egyes kerékpárosok örült sebességgel vágatnak az utcákon keresztül, mások mutatványokat rendeznek a kerékpáron, legtöbbjük pedig semmi tekintettel nincs a járóelőkre és a közlekedő fogatokra. Ezek a visszaélések, mint kihágások, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig 8 napi elzárással és 200 korona pénzbüntetéssel sújthatók, nagyon is érdekükben áll tehát a kerékpáros uraknak az országos utirendszabályok megtartása, mert egyesek rakoncátlansága előidézheti azt is, hogy majd a hatóság a község főutcáin betiltja a kerékpározást.

— **Betörők.** Czibulya Mihály szegvári lakosnak a község határában levő gunyhóját a napokban ismeretlen tettes látogatta meg, s onnan elemelt egy régi subát, egy baltát és 2 csomag pipadohányt. A csendőrség nyomozza a derék férfit.

— **Elhelyezés.** Mint értesülünk, Pap Sándor csendőr-örrmestert Szentesre helyezték át. Az új örmmester Durkó Gábor horgosi örsvetető lesz.

— **Tanítói és tanítónői állások szer-**

vezése. Községünkben egy új tanítói és egy tanítónői állás szervezését határozta el a gondnokság javaslatára a kir. tanfelügyelő. A kinevezésre vonatkozó felterjesztés a miniszteriumhoz már megtétetett.

— **Fegyelmi ügy.** Tóth Mihály bíró, Koncz Lajos jegyző és Gál Vendel közpénztárnok ellen e hó 10-én tartotta meg a fegyelmi vizsgálatot a járási főszolgabíró s mindhármukat köteleességmulasztásban találta vétkesnek; tekintettel azonban arra, hogy a Pap Ákosnak nyújtott előleg azon része, melynek visszatartásáról nevezettek kellő időben nem gondoskodtak, időközben már visszatérült, a főszolgabíró a muladékos előjárókat csupán dorgálásra ítélte.

— **Öngyilkosság.** Agoston Gáspár, 81 éves, szélhűdött öreg az elmúlt kedden hajnalban leánya és az udvaron lévő kútba fulladva találták. Miután minden jel arra mutat, hogy a beteges öreg életuntagságból emésztette el magát, a kir. járásbíró mellőzte a törvényszéki boncolást, a hatóság pedig megadta a temetési engedélyt.

— **Tolvaj cigányok.** Jó fogást tett a községi rendőrség múlt kedden délután, mikor hurokra kerítette Ráfael Julosa és Mária kóborgó cigányokat, a kik nem kevesebb, mint 15 tyukot és csirkét szedtek össze a faluban, s azokat nyomban megfujtogatták. A főszolgabíró csavargás miatt az előbbi 6 napi, az utóbbit pedig két heti elzárásra ítélte el, s annak leteltével illetőségi helyeikre tolonczoltatta őket.

— **Kérelem.** A „Polgári Kör“ igen tisztelt tagjai és olvasói felkéretnek, hogy az általuk kivett és kiveendő könyveket lehetőleg 14 nap alatt a könyvtárba mindenkor visszaadni sziveskedjenek. — *Könyvtárnok.*

— **Tíz koronás bankók.** Mióta a becsületlen papirtorintos kiérdemült a forgalomból, az új államjegyek közül csak a husz koronás piros bankót bocsátottak köz kézre, míg ellenben az öt forintost nem pótolták új bankópénzzel. De most már készülnek az új tíz koronás bankjegyek, a melyek az Osztrák-Magyar Bank — amint azt főtanácsának ülésén elhatározta — szeptember hó 2-án fogja kiadni. Akkor aztán a vén ötös bankó, annyi küzdelmes esztendő után kivonul a forgalomból.

— **Tolvaj cigány család.** Özv. Laczkó Ferenczné, Koncz János csanyi, Székési Pál sövényházi lakos panaszt tett, hogy távollétük alatt ismeretlen tettesek őket meglopták. Nem volt nehéz a tetteseket kinyomozni, mivel tudva volt, hogy cigányok vonultak át a falun, sőt a csendőrség csakhamar meg is csipte a már távol kalandozó morékat Kolompár József, Kolompár Bani, Kolompár Ria és Kolompár Teréz, állítólag péteri illetőségű cigányok személyében. Tettüket annál kevésbé tagadhatták, mivel az ellopott holmikát — kivéve a tyukokat miket már megették — megtalálták náluk.

A kisipar.

Ezerféleképen gondolkodtak már a kisiparos helyzetének javításáról, s valóságos irodalom keletkezett a kisipar körül, több és kevesebb bölcsességgel beszélnek róla.

tudósok és szakemberek egyaránt, de a kisiparos helyzete mindig rosszabb, kétsége-sebb.

A gazdasági élet fejlődése, a társadalmi átalakulások folyamata között mindig jobban összeszorult. A hanyatlás oly ellenálthatatlan erővel indul neki a mesterembereknek, hogy sorsa felett aggódva áll meg a magyar társadalom s a törvényhozásnak is törődni kell vele, mert a kisiparosok sorsa miatt hazánk ipari és gazdasági felvirágoztatása is veszélyeztetve van.

A kisiparosok nyomorúsága nem üres beszéd többé, hanem valóságos tény; a merre csak tekintünk ebben az országban, mindenhol azt látjuk, hogy a magyar társadalomnak az az osztálya, a melyik az iparkodásával és szorgalmával az ország vagyonsodását volna hivatva előmozdítani s a melyik a nemzeti érzés fenntartásában igen fontos szerepet tölt be, rohamosan szegényedik és elveszti cselekvő képességét, s hazánk közügyeinek munkájától visszavonulva önmagának sorvad el.

Az iparszabadság is a helyett, hogy előmozdította volna a magyar ipar fejlődését, rosszabb helyzetet teremtett, szabad versenyt nyitott a kontár mesteremberek számára, kiölte a magyar iparosból a törekvést, e mellett azonban megnyitotta hazánkat a külföld ipartermékeinek bevándorlására s a silány ipartermékekkel szabadon folyt a szédelés.

A magyar iparos, a ki szolid munkával állott a versenybe nem talált megrendelőre és vásárlóra, mer legyűrte a külföldi tetszősebb, de silányabb portéka, így azután természetesen nem fejlődhetett a magyar ipar oly arányban, mint azt az általános haladás magával hozta volna.

Kisiparosaink a hanyatlás okait a gyáripár terjedésében keresték, nyomorúságukat erre háritották. Amde fejlődött-e gyáripárunk annyira, hogy a kisiparos megélhetését ettől félthetné? Bizvást elmondhatjuk, hogy sem gyáripárunk, sem kisipárunk nem jutott odáig, a mint azt gazdasági érdekeink megkövetelnék. Es bármennyire iparkodtak a gyáripárt előmozdítani, ennek az eredménye csak az, hogy a mesteremberek megélhetésének utját elzárták.

Többször elmondtuk már mi is, hogy ezzel az áldatlan versenyyel csak úgy veheti fel a magyar kézműiparos a harcot ha készítményeinek előállításánál kellő figyelmet fordít a vásárló igényeire s esint és tetszőséget igyekszik adni készítményeinek, a mely szoliditásával mégis csak meg fogja győzni a fogyasztó közönséget a magyar ipari munkák értékéről; ezenkívül előzékenységgel és pontosággal iparkodik lekötni megrendelőit, mert kétségtelesen megvan ez a tulajdonság mesterembereinkben, de még sok van a ki könnyen veszi a vásárlót s nincs meg benne az az üzleti szellem, a mi a külföldi iparosnál sohasem hiányzik.

Egyszer már komolyan kell venni a kisipart is és nem szabad felülni annak a felfogásnak, hogy a kisiparnak ma már nincs létjogosultsága. Akárhogy kifejlődik is a gyáripár, azért a kézműiparnak mindig meg lesz a kellő tere s a kézműipari készítmények megtalálják a maguk fogyasztóit, deida rá a külföld, a hol a fejlődött gyáripár mellett virágozik a kisipar is.

Csak hogy nem kell akkor úgy beszélni a kisiparról, mint a melyik elvesztette becsét és értékét s lejárt idejét, mert ez a helyett, hogy a haladásra buzdítaná a kézműiparost, elveszi kedvét és bizodalmat.

Most még van erő a kisiparososztályban, csak nem kell önmagára hagyni, hanem a törvényhozás és az állam s az egész társadalom álljon védelmére minden rendelkezésére álló eszközzel és ne engedje elpusztulni azt az erőt, a mi ebben az osztályban megvan.

A jóakaratu tanácsokkal és sűrű rendeletekkel nem sokra megyünk, tettekre és önzetlen cselekvésre van szüksége a kisiparnak. Fel kell éleszteni a régi szellemet, növelni kell a bátorságot és igyekezetet az iparos osztályban, hogy alkalmazkodják a modern élet követelményeihez.

Minden eszközzel oda kell hatnunk, hogy kézműveseink szakképzettséget nyerjenek; helyre kell állítani a tanoncnevelést s jól képzett segédekről kell gondoskodni, azonkívül olcsó hitelszervezetet kell teremteni, mert a kézműiparos boldogulásának a hazai ipar felvirágoztatásának ez képezi a fundamentumát.

Az ipari képzés céljából minél több és céljának megfelelő ipari szakiskolára van szükségünk, a képesítés körül pedig több lelkiismeretességre. Jól képzett segéddel jobban fog boldogulni az iparos s a jó munkával megnyeri a fogyasztót.

Amde meg kell szabadítani a kisipart attól a sokféle teherrel is, a mi minden oldalról elviselhetetlen súlyjal nehezedik vállaira, s a mi minden mozgásra képtelenné teszi, életerejét elszívja. Az aránytalan megterheltetés és folytonos zaklatástól mentjük meg, akkor azután elvárhatjuk, hogy jó és kielégítő legyen iparunk.

A gazdasági válság nyomását egyaránt érzi Magyarországon a birtokos, gazda, kereskedő, gyáros, ügyvéd, orvos, mérnök, hivatalnok, szóval az összes tudományos pályán működők egész contingense és mindannyia harcol a létért, de a kézműiparos küzdelme a legsomorubb, egyik napról a másikra tengődik.

Ennek a hanyatlásnak aggasztó jelenségei tűnnek fel leginkább a társadalmi életben; tekintélyes iparos osztályunkat, mely csak a közelmúltban is még boldogulni tudott, ma már a osztagodás szállta meg, a kedvetlenség vett rajta erőt, ellentállási képessége megtörik a külső nyomások hatása alatt, s nem egy benső meggyőződést elrejtve, elveit megcsufolva keresi meg kenyerét.

Nem csak az anyagi, de az erkölcsi hanyatlásnak is olyan tünetei tárulnak szemünk elé, a mit összedugott kezekkel szemlélni bűn, mert a nemzettest egyik életető szerve pusztul el az iparos osztályban. Friss, lüktető erőre van szüksége, hogy teremteni és alkotni tudjon, de csak úgy segíthetünk e bajon, ha az iparos osztály öntudatra ébred s minden eszközt és alkalmat megragad arra, hogy megszabaduljon a pusztulástól.

Felölsszerkesztő és kiadótulajdonos
Weisz Ignác.

Hirdetmény.

A Cs.-Mágocsi uradalmi „**Tibor-telep**” ez évi must, csemegeszőlő és törkölytermését áruba bocsátja.

Must kisebb nagyobb mennyiségben helyszinén a vevő edényébe fog szüretelni.

Csemegeszőlő eladás a tőkén, vagy helyben megszedve, vagy beszállítva.

Borfajok mind fehér és pedig fele részben olasz rizling, fele részben mustos fehér, erdei és slankamenke.

Csemegeszőlő fehér Shasselás, ezenkívül kisebb részben piros Shasselás és Alexandriai muskatály.

Szüretelés kezdete a lapokban ideje korán közzé fog tétetni.

Előjegyzések sorrendje be fog

tartatni azok beérkezte szerint; melyeket elfogad, és az árakra nézve felvilágosítással szolgál

4—

az urad. jószágfelügyelőség.

Gila Pál szegvári lakosnak a kórógy oldali düllőben 33 hold szántó földje gazdasági épületekkel együtt 6 évre haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal I. tized 166-ik sz. lakásán.

Tiszta és jókarban lévő
Boroshordók
megvételre kerestetnek.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Költők albuma

52-ik évfolyam.

Pesti Napló

Főszerkesztő: ifj. Ábrányi Kornél.

Főmunkatárs: Surányi József.

A Pesti Napló az utóbbi években az előfizetőinek adott értékes díszmű ajándékok révén az egész művelt magyar társadalom elismerését vívta ki magának, az idén az eddiginél is pompásabb, gazdagabb album formájában, gyönyörű díszkötésben aművészi illusztrált

teljesen ingyen

karácsonyi ajándékkul adja minden előfizetőjének. — Megkaphatja a díszművet díjtalanul minden ujonnan belépő előfizető is, aki karácsonyig megszaki-tás nélkül — akár havonként is — előfizet a Pesti Naplóra.

Költők albumát

szánta előfizetőinek karácsonyi ajándékkul, melynek eddigi kiadása a Wodianer F. és fia cégénél ötvenhat koronába kerül, a Pesti Napló még bővített tartalommal új, kvártkiadásban

Azok az új előfizetők, akik a Pesti Napló félévi előfizetési díját (14 koronát) egyszerre beküldik, az illusztrált díszes HYMFY-ALBUMOT, míg a készlet tart, forduló postával megkapják, de ezek csakis újabb 6 havi előfizetés után tarthatnak igényt a Költők albumára.

Hirdetések

jutányos áron vétetnek fel.